

Izveštaj Inicijative mladih za ljudska prava u Srbiji i Inicijative mladih za ljudska prava u Hrvatskoj o kampanji **1.000.000 potpisa za REKOM**

26. april/travanj – 30. jun/lipanj 2011

Kampanju prikupljanja potpisa za osnivanje REKOM vodili su Zavod Akademija naprednih idej (Slovenija), *PRONI* i Omladinski resursni centar (BiH), Centar za monitoring - CEMI (Crna Gora), *Integra* (Kosovo), Mladinski obrazovni forum - MOF (Makedonija), Inicijativa mladih za ljudska prava u Hrvatskoj i Inicijativa mladih za ljudska prava u Srbiji, koje su koordinirale aktivnosti kampanje na regionalnom nivou. U organizaciji kampanje neposredno su bili angažovani dvoje regionalnih koordinatora, osam nacionalnih (na nivou država) i 81 lokalnih koordinatora, koji su povezivali aktivnosti volontera na terenu.

Kampanja je trajala od 26.04. do 30.06.2011. godine. Do 5.07.2011. godine, u Bazu podataka kampanje prikupljanja potpisa uneto je 542.660 potpisa podrške osnivanju REKOM. Uбудuće, dok vlade post-jugoslovenskih zemalja ne donesu odluku o osnivanju REKOM, prikupljanje potpisa i podrške odvijaće se preko Interneta (<http://support.zarekom.org>) i javnih događaja članica Koalicije za REKOM.

Otvaranje kampanje

Kampanja je otvorena 26. 04. 2011. godine, u 12.00 časova, u osam gradova u regionu bivše Jugoslavije (Sarajevo, Banja Luka, Beograd, Zagreb, Priština, Skoplje, Podgorica i Ljubljana). Sudjelovalo je nekoliko stotina mladih, članova/ca Koalicije za REKOM i prijatelja Inicijative REKOM. Prvi potpisnik peticije za osnivanje REKOM u Sarajevu bio je predsednik SDA, Sulejman Tihić. Pored njega, na otvaranju kampanje u Sarajevu, bilo je i drugih političara iz SDA i SDP, koji su svojim potpisom podržali osnivanje REKOM. Otvaranje kampanje u Prištini je bio najvažniji medijski događaj 26.04.2011. godine. On su dali aktivisti Inicijative mladih za ljudska prava na Kosovu, akcijom *Regionalno odmrzavanje*. Istu akciju, na otvaranju kampanje u Beogradu, izveli su aktivisti Inicijative mladih za ljudska prava u Srbiji. O početku kampanje objavljeno je preko 70 priloga u štampanim i elektronskim medijima.

Organizacija kampanje

U kampanji je učestvovao 1.301 volonter, aktivista organizacija mladih i članovi podmlatka nekoliko političkih partija. Oni su prikupljali potpise na 219 štandova u glavnim gradovima i većim mestima, kao i u akciji *od vrata do vrata*.

Tijek kampanje

Podrška Inicijativi REKOM, koja je izražena tokom kampanje prikupljanja potpisa, ne korespondira u potpunosti sa očekivanjima Koalicije za REKOM, zasnovanim na rezultatima istraživanja *IPSOS* agencije, sprovedenog u aprilu 2011. godine. Prema istraživanju, Inicijativa REKOM imala je značajno veću podršku na Kosovu, Crnoj Gori, Srbiji, i u Federaciji BiH, nego u Hrvatskoj i Republici Srpskoj-BiH. Tokom kampanje, u Federaciji BiH i Srbiji prikupljeno je manje potpisa od očekivanog, dok je u Banja Luci (BiH - Republika Srpska) prikupljen neočekivano veliki broj potpisa.

Na Kosovu je omladinska organizacija *Integra* za četiri nedelje prikupila 100.559 potpisa, koliko je Planom kampanje bilo predviđeno. Najveći broj potpisa volonteri su prikupili u akciji *od vrata do vrata*. Početkom kampanje, Koordinacija udruženja porodica nestalih, koja Inicijativu REKOM smatra srpskom, te je zbog toga ne podržava, pozvala je građane da ne potpisuju peticiju, ali se što na terenu nije imalo uticaja.

U BiH prikupljeno je 122.473 potpisa. Rukovodstvo Saveza udruženja porodica boraca i nestalih u Republici Srpskoj (BiH) je javno pozvalo građane da ne potpisuju peticiju za osnivanje REKOM, sa objašnjenjem da je REKOM protiv Srba. Mediji u RS nisu vodili kampanju protiv Inicijative REKOM, kao u martu 2010. godine, kada su podržali ocenu Branka Todorovića iz Helsinškog odbora za ljudska prava u RS i Edina Ramulića, iz Udruženja Prijedorčanki *Izvor*, da je proces REKOM u BiH propao. Npr. Nezavisne novine su profesionalno prenosile informacije o toku kampanje. Prikupljanje potpisa u RS bilo je prekinuto u vreme protesta protiv hapšenja Ratka Mladića. Pored dobro organizovanog tima volontera, uzdržanost medija i vlasti od kritike i napada na pojedine članove Koalicije za REKOM, što su radili tokom marta 2010. godine, svakako su doprineli da u Banja Luci bude prikupljeno 45.239 potpisa. Broj prikupljenih potpisa u Federaciji BiH je manji od očekivanog. Osim čvrste podrške *Oslobođenja*, ostali štampani mediji nisu bili zainteresovani da prate kampanju prikupljanja potpisa. U jeku kampanje najgledanija televizija u Sarajevu FTV je objavila dva negativna priloga o Inicijativi za osnivanje REKOM i Nataši Kandić, što je, pored nedovoljnog broja volontera, sigurno uticalo na manju podršku od očekivane.

U Crnoj Gori kampanja prikupljanja potpisa je protekla u znaku jake političke i javne podrške inicijativi za osnivanje REKOM.

U Srbiji se kampanja odvijala u kontekstu dobre medijske kampanje, posebno jake podrške RTS, i podrške najjačih političkih partija. Utisak je da je moglo biti skupljeno više potpisa od 254.539, koliko je prikupljeno tokom kampanje.

U Makedoniji je kampanja prikupljanja potpisa za REKOM protekla u znaku podrške uključivanju Makedonije u regionalne inicijative.

U Sloveniji je prikupljeno 5.000 potpisa, koliko je predviđeno Planom kampanje. Građani nisu pokazali zainteresovanost za inicijativu iz zemlja zapadnog Balkana. Na portalima hrvatske, bošnjačke i srpske dijaspore bilo je pozivanja na bojkot Inicijative za REKOM.

U Hrvatskoj je kampanja prikupljanja potpisa počela neposredno nakon što je Haški tribunal izrekao osuđujuće presude dvojici generala hrvatske vojske, što je dodatno pojačalo već postojeći otpor prema regionalnom povezivanju i regionalnim inicijativama. Volonteri su radili pod pritiskom nenaklonjenih građana i nedostatka podrške političkih partija i institucija. Na početku kampanje, članovi Foruma mladih SDP su učestvovali u prikupljanju potpisa ali je Predsjedništvo te stranke odlučilo da se SDP ne uključuje u kampanju prikupljanja potpisa i da ne daje podršku. Zbog toga su volonteri iz redova SDP prestali da učestvuju u kampanji. Savez udruga obitelji zatočenih i nestalih hrvatskih branitelja je javno izrazio svoje protivljenje organizovanju kampanje *Milion potpisa* u Hrvatskoj, sa obrazloženjem „da će traženjem potpisa za istinu o žrtvama biti izmanipulirana njihova [hrvatskih građana] trenutna osjetljivost na sve što se događa vezano uz Domovinski rat, te da će dati svoj potpis i ciljevima REKOM-a s kojima se ne slažu“.

Incidenti

Tokom kampanje zabeleženo je nekoliko slučajeva vređanja volontera zbog toga što promovišu regionalnu inicijativu i pozivaju na saradnju sa zemljama koje su činile nekadašnju Jugoslaviju. U Doboju (BiH) je nepoznati muškarac fizički gurnuo štand vrijeđajući volontere. U Dubrovniku (Hrvatska) je nepoznati muškarac je razbacao promotivne materijale, koji su stajali na štandu Koalicije za REKOM. U centru Splita (Hrvatska) je sredovečni muškarac štand i volonterke Inicijative mladih za ljudska prava zalio urinom i pobjegao. Prilikom zajedničke akcije mladih iz Hrvatske, Slovenije, BiH i Srbije, 16. 06.

2011. godine u Zagrebu, na trgu Bana Jelačića, pod nazivom *Regionalno odmrzavanje*, pedesetak aktivista je za tri sata prikupilo 200 potpisa podrške. Događalo se da su volonterima prilazili građani i vredali ih što promovišu regionalnu inicijativu u Hrvatskoj.

Podrška političara i javnih ličnosti

U **Hrvatskoj** svoj potpis za REKOM dali su potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske Slobodan Uzelac, gradonačelnici Poreča i Karlovca, Edi Štifanić i Damir Jelić, gradonačelnik Vukovara i član SDP-a i Željko Sabo, dogradonačelnik Šibenika Franko Vidović, zamjenik župana Brodsko-Posavske županije Davor Vlaović, saborski zastupnici SDP-a Mirela Holy, Šime Lučin, Ingrid Antičević Marinović, Josip Leko, Nenad Stazić i Karolina Leaković, saborski zastupnik Istarsko—demokratskog saveza (IDS) Damir Kajin, nezavisni saborski zastupnik Ratko Gajica, bivši predsjednik Republike Hrvatske Stjepan Mesić, pisac i publicist Slobodan Šnajder, i mnogi drugi.

U Srbiji, peticiju su potpisali predsjednik Skupštine Vojvodine Šandor Egereši, predsjednik Vlade Vojvodine Bojan Pajtić, potpredsjednica Narodne skupštine Republike Srbije Judita Popović, poslanici LDP-a, poslanica LSV-a Aleksandra Jerkov i SDU Žarko Korać, gradonačelnik Bujanovca, Shaip Kamberi, gradonačelnica Pančeva Vesna Martinović, gradonačelnik Valjeva, Zoran Jakovljević, gradonačelnik Sombora Nemanja Delić i gradonačelnik Subotice Saša Vučinić, zatim, predsjednik Liberalno-demokratske partije Čedomir Jovanović, predsjednik Lige socijaldemokrata Vojvodine Nenad Čanak, predsjednik Partije za demokratsko delovanje Riza Halimi, potpredsjednica Demokratske stranke Jelena Trivan, predsjednik Ujedinjenih regiona Srbije Mlađan Dinkić, predsjednik Srpskog pokreta obnove Vuk Drašković, poverenik za informacije od javnog značaja Rodoljub Šabić, državni sekretar u Ministarstvu za Kosovo i Metohiju Oliver Ivanović, i drugi.

U **Crnoj Gori**, predsjednik Vlade Crne Gore Igor Lukšić je 29.04.2011. godine, potpisao peticiju na sastanku sa predstavnicima Koalicije za REKOM. Tokom kampanje, brojni poslanici, lideri političkih partija i javne ličnosti dali su svoj potpis za osnivanje REKOM.

U **Sloveniji**, potpis za osnivanje REKOM dali su pravobraniteljica Zdenka Čebašek – Travnik 3.05. 2011. i predsjednik podmladka Liberalne demokratije Slovenije Borut Cink.

Na dan pokretanja kampanje prikupljanja potpisa u **Bosni i Hercegovini** 26. 04. 2011. potpis podrške za osnivanje REKOM dali su potpredsjednik Federacije BiH Mirsad Kebo, predsjednik SDA Sulejman Tihić, gradonačelnik Sarajeva Alija Behmen, ministar kulture Salmir Kaplan i FBiH zastupnica SDP-a u Parlamentu FBiH Besima Borić, te književnik, esejista, analitičar i publicista Ivan Lovrenović, reditelji Dino Mustafić i Danis Tanović. Potpis podrške dali su i predsjednik i potpredsjednik Federacije BiH Živko Budimir i Svetozar Pudarić, ministar sigurnosti BiH Sadik Ahmetović, predsjedavajući Vijeća Općine Centar Sarajevo Slaven Kovačević, načelnici općina Velika Kladuša, Bosanska Krupa, Doboj, Bihać i Cazin Admil Mulalić, Armin Halitović, Obren Petrović, Albin Muslić i Nermin Ogrišević, predsjednik i potpredsjednik Demokratske narodne zajednice BiH Rifet Dolić i Kenan Keserović, predsjednik Naše stranke Dennis Gratz, potpredsjednik HDZ 1990 Martin Raguž, Forum mladih SDP BiH i članica predsjedništva SDP BiH Lidija Korać, pjesnikinja i književnica Ferida Duraković, glumac Ermin Bravo, režiser Haris Pašović, i drugi.

Potpis podrške dao je član Predsjedništva Bosne i Hercegovine Željko Komšić, prilikom predavanja Predloga statuta REKOM i prikupljenih potpisa podršku osnivanju REKOM 23. juna 2011.

Na **Kosovu**, Rada Trajković, nosilac Jedinственe srpske liste, potpisala je peticiju za osnivanje REKOM 16. 05. 2011. Na sastanku sa članovima Koalicije za REKOM 7. 06. 2011. ministar zdravlja Kosova Ferid Agani potpisom za REKOM podržao je osnivanje regionalne komisije.

U **Makedoniji** potpis podrške za osnivanje REKOM, 20.06.2011. godine dao je poslanik u parlamentu i član vladajuće VMRO DPMNE Vlatko Gojcev.

Statistika

Na dan 5.07.2011.

Srbija	
Beograd	63910
Novi Sad	34446
Subotica	3808
Zrenjanin	799
Pančevo	2939
Sombor	4613
Kikinda	3340
Sremska Mitrovica	2793
Kragujevac	10613
Čačak	5867
Kraljevo	6420
Kruševac	5036
Jagodina	731
Smederevo	2660
Požarevac	1037
Valjevo	8691
Novi Pazar	13593
Tutin/Sjenica	7358
Priboj	3638
Prijepolje	4736
Niš	24943
Leskovac	8300
Vranje	5380
Zaječar	2683
Dimitrovgrad/Bosilegrad	2833
Šabac	5282
Preševo	5380
Bujanovac	5200
Užice	3520
Online	2490
Total (Srbija)	254539

Bosna i Hercegovina	
Sarajevo	24727
Tuzla	6882
Kalesija	2325
Živinice	2809
Banovići	2342
Lukavac	1794
Bihać	2808
Cazin	1950
Velika Kladuša	2533
Bosanska Krupa	1425
Sanski Most	2678
Zenica	1758
Stolac	480
Celice	465
Kladanj	51
Olovo/ Teocik/Sapna	62
Bosanski Petrovac	60
Drvar/Jajce	69
Gornji/Donji Vakuf	41
Vareš/Kakanj	70
Modrica	78
Domaljevac	47
Zavidovići	1653
Travnik	2397
Maglaj	672
Tešanj	396
Gradačac	2695
Srebrenik	1507
Orašje	2529
Odžak	478
Jablanica	1895
Konjic	1011
Mostar	1713
Banja Luka	45239
Bijeljina/Ugljevik	1792
Brčko	752
Doboj	408
Vlasenica(Bratunac/Srebrenica)	931

Online	954
Total	122473
Hrvatska	
Zagreb	7123
Split	2035
Osijek	4304
Varaždin	1499
Pula	666
Slavonski Brod/Požega	930
Zadar	196
Velika Gorica	109
Karlovac	283
Vukovar	353
Šibenik	722
Sisak	126
Dubrovnik	68
Rovinj/Pazin	657
Online	867
Total	19668
Kosovo	
Prishtine	18200
Podujeve	5006
Lipjan	700
Kastriot	1400
Fushe Kosove	1400
Prizren	10500
Suharek	700
Dragash	700
Malisheve	700
Peje	12600
Istog	2800
Junik	700
Kline	1400
Gjakove	12600
Decan	1400
Mitrovice	9800
Skenderaj	2100
Vushtrri	6300

Leposavic	700
Ferizaj	1400
Shterpc	700
Shtime	1400
Gjilan	5600
Bujanovc	700
online	499
Total	100559
Slovenija	
Ljubljana	1499
Novo Mesto	1250
Celje	950
Piran	768
Maribor	689
Online	186
Total	5342
Makedonija	
Skopje	3271
Tetovo	2693
Shtip	1597
Struga	1133
Bitola	852
Veterani NGO	92
Online	384
Total	10022
Crna Gora	
Podgorica	9020
Pljevlja	700
Herceg Novi	500
Rožaje	4000
Bijelo Polje	3000
Berane	1800
Tivat	600
Kotor	800
Nikšić	3000
Budva	1040
Bar	200

Ulcinj	2500
Tuzi	400
Cetinje	750
Kotor	350
Sutomore	400
Online	453
Total	30057
TOTAL	542660